

Cova de les Ànimes

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carena de les Ànimes
Emplaçament Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Alçada: 910

Coordenades:

Latitud: 41.64499
Longitud: 2.02477
UTM Est (X): 418786
UTM Nord (Y): 4610820

Classificació

Número de fitxa 08120 - 394
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Prehistòric Neolític
Any 5500-3500 aC.
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Tipologia B de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 29 del Catàleg de Béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00
Número inventari Si (CC.AA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Privada
Titular: 08119A002000030000YA
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart

Descripció

Cova situada al vessant est de la Carena de les Ànimes, al nord-est del cim de la Mola. L'accés més fàcil és fa pel camí de la Font Soleia que transcorre pel vessant oriental de la carena, al nord de la Font del Saüc i de la Font Soleia. Deixar el camí i enfilar-se per la canal on hi ha la Cova del Purgatori. Un cop dalt d'un replà, vorejar el cingle cap a l'esquerra fins a trobar una nova canal i baixar per ella fins a trobar a mà dreta l'entrada de la cova.

La boca d'accés mesura 2'5 m d'alçada per 1 metre d'amplada màxima, per un recorregut total (inclosa la comunicació interior amb la Cova de les Ànimes II) de 264 metres i un desnivell de 8 metres.. Durant els primers 18 metres, la galeria, molt estreta s'orienta en direcció sud-oest. A partir d'aquí ja es localitza la primera intersecció amb noves galeries, algunes més estretes o de difícil accés. El taponament estalagmític que impedia la connexió entre les dues coves actualment desobstruït s'anomena pas Boixader.

Es tracta d'un jaciment neolític datat per la troballa d'un dipòsit de rodelles de *cardium*, penjolls. En total 4.106 que són repartides de la següent manera: 3.400 contes discoïdals de *cardium* de 9.5 a 6.5 mm de mida, amb perforació practicada per rotació. 25 rodelles de *cardium* de contorn el·lipsoïdal, amb perforació bitroncocònica, amb una longitud mitja que va dels 14 al 21 mm per una amplada de 8 a 10 mm; 3 contes en forma de pondus, prisma de base rectangular, de mida reduïda; 19 contes del tipus Ànimes, de tres perforacions, inèdit fins el moment de la troballa, presenta forma de prisma de base quadrada amb l'altre extrem arrodonit i més ample, les perforacions en les dues cares i una altra en la base quadrada; 4 contes del tipus Ànimes de cinc perforacions, variant del tipus anterior les perforacions laterals.

La petita galeria on s'efectuà l'excavació de 1971, amida 1'70 m de longitud per 0'70 m d'amplada. En els sediments es troba dos estrats molt clars, un superior de 35 a 45 cm de potència, compostat per argila de descalcificació molt poc compactada, amb petits palets rodats que integren el conglomerat i un segon estrat inferior de gran potència format per argiles molt compactades, sense pedres, i que correspon a un moment humit de la cavitat, amb aigua estancada, en el que foren sedimentant-se quan la cavitat funcionava com surgència.

El conjunt de contes de collar fou dipositat just l'inici de l'estrat d'argiles compactes inferior. El material arqueològic és quasi exclusivament format per les contes de penjoll. La ceràmica és molt escassa i només se'n recolliren sis fragments de pasta grollera, de color negre, i textura exterior llisa, tots ells en la superfície de la galeria.

La presència de remocions va desaconsellar la pràctica de l'anàlisi pol·línica i de C 14. Avui el conjunt és datat en el Neolític Antic (Ramon TEN:1980).

Observacions:

Els materials procedents d'aquest jaciment es troben dipositats en el Museu d'Història de Sabadell i en el Museu d'Arqueologia de Catalunya.

Una notícia apareguda a la web del Parc [<https://parcs.diba.cat/es/web/l-informatiu/-/sant-llorenç-intervenció-arqueològica-a-la-cova-de-les-animes>] ens adverteix dels danys soferts pel jaciment a causa d'accions incontrolades, i diu textualment que: "Malauradament, la freqüentació de la cova i les remocions de terres descontrolades realitzades per desconeguts a l'interior de la cavitat han causat danys molt greus en els nivells arqueològics d'aquest jaciment". I continua dient que: "La cova de les

Ànimes és, tristament, l'exemple del mal que poden fer unes actuacions, siguin inconscients, siguin vandàliques, sobre un patrimoni cultural i mediambiental valuós i fràgil.

Entre tots cal combatre aquests fets mitjançant les visites respectuoses al patrimoni cultural i natural, difonent les bones pràctiques, i denunciant les accions perjudicials envers aquest patrimoni col·lectiu”.

Història

La cova de les Ànimes és documentada, com a jaciment arqueològic, des de finals del segle XIX, a partir de les referències de Palet i Barba i de Font i Sagué. Aquest darrer, l'any 1897 publica la descoberta en el seu *Catàlech* on fa una breu descripció de la cova atorgant-li una fondària de cent metres de recorregut. L'any 1911, Palet la tornà a visitar localitzant un fragment de sílex i ceràmica.

L'any 1922, S. Novelles, del Centre Excursionista de Terrassa i el Dr. Zariquiey accediren a la cova per localitzar algun exemplar faunístic propi d'aquests ambients.

L'any 1935 el Centre Excursionista de Terrassa publica la Guia monogràfica de Sant Llorenç del Munt. La descripció de la cova és la mateixa que ja presentava Font i Sagué.

L'any 1970, membres de l'Espeleo Club Sabadell realitzen un estudi complet de la cavitat; descobreixen la Cova de les Ànimes II que forma part del mateix conjunt, sense poder-les connectar, cosa que succeirà el 25 de febrer de 2012. L'any 1971 – 1972, publiquen la primera topografia. La segona no s'aixecarà fins l'any 1995 pels membres de la SIRE-UEC Sants.

L'any 1971 es decideix fer una primera campanya d'excavació científica que proporciona el material descrit en l'apartat corresponent.

Des de llavors, no s'havia fet cap altra intervenció, fins que la degradació del jaciment a causa d'intervencions furtives i/o vandàliques van aconsellar, l'any 2016, al [Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya](#), amb la col·laboració del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, realitzar una breu actuació per a comprovar si restaven materials arqueològics entre els sediments remoguts.

Atès el resultat positiu, s'han programat una sèrie d'intervencions arqueològiques de més abast per recuperar el màxim de materials i d'informació del jaciment. Els resultats d'aquestes intervencions encara no s'han fet públics, però s'esperen importants novetats.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

FONT, Xavier ; JUAN-MUNS, N. et al. (1989). Carta Arqueològica del Vallès Occidental. Arxiu d'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

LACUESTA, Raquel; MOLET PETIT, Joan; RUIX DE GUINEA, Jesús Àngel (2001). Inventari del Patrimoni Arquitectònic. Parc Natural de Sant Llorenç i Serra de l'Obac. Diputació de Barcelona. Serveis del Patrimoni Arquitectònic Local i de Parcs Naturals.

MARTÍ JUSMET, F. et al. (1972) El depòsito eneolítico de cuentas de collar de la Cueva de Les Ànimes; dins *Speleon*, núm. 19, pp.77-103.

PALET I BARBA, D. (1896). Les coves de Sant Llorenç del Munt; dins *Egara*, pp.5-6.

TEN, Ramon (1980). Notes entorn del Neolític Vallesà; dins *Arrahona* núm. 10, pp. 6-25.

Enllaços d'interès:

<https://espeleoindex.com/crearPDF.php?id=1379>

COVES DE LES ÀNIMES

Middelpersa - Vallès Occidental
Topografia Original: Me Angels Collado - Jaume Sandoval - Ramon Grau (SIRE-UEC Sants) 23-9-1995
Dibuix Actualitzat del Conjunt: Jaume Sandoval Espinal (GREC) 25-2-2012

